

POSTANOWIENIE

28 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 28 kwietnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J.G. i K.G.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę, ewentualnie o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 26 sierpnia 2024 r., V ACa 872/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego,
pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację pozwanego Banku od wyroku Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 1 września 2022 r., ustalającego, że bliżej oznaczona umowa o kredyt mieszkaniowy zawarta w dniu 3 marca 2010 r. jest nieważna (punkt 1), zasądzającego od pozwanego na rzecz powodów kwotę 34.500,78 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 września 2021 r. (punkt 2), oddalającego roszczenie odsetkowe w pozostałym zakresie (punkt 3) i rozstrzygającego o kosztach (pkt. 4 i 5).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżący wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jego zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd

Apelacyjny stwierdził, że sporna umowa jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. jako sprzeczna z art. 69 ust. 1 i ust. 2 punkt 2 ustawy Prawo bankowe - nie określa bowiem, na zasadzie konsensu stron, kwoty kredytu – a niezależnie od tego skutek nieważności tej umowy można rozpatrywać także z punktu widzenia naruszenia zasad współżycia społecznego, ponieważ klauzula waloryzacyjna naruszająca zasady współżycia społecznego jest z mocy art. 58 § 2 k.c. nieważna. Tymczasem, w ocenie Banku, w razie uznania postanowień umowy za abuzywne Sąd nie może orzec bezwzględnej nieważności, a wyłącznie nieważność przypominającą bezskuteczność zawieszoną, na którą wskazywał Sąd Najwyższy w uchwale z 7 maja 2021 III CZP 6/21.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni

(zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Przy czym o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazał, by zaskarżony wyrok był dotknięty tego rodzaju nieprawidłowościami. Wprawdzie rzeczywiście Sąd Apelacyjny wskazał także na nieważność umowy ze względu na jej sprzeczność z art. 69 ust. 1 i ust. 2 punkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz z zasadami współżycia społecznego, jednakże uwagi te były poprzedzone analizą abuzywności spornych postanowień oraz stwierdzeniem, że skoro abuzywne okazały się postanowienia określające główny przedmiot umowy, nie można uważać, iż stosunek obligacyjny, w którym nie osiągnięto konsensusu co do elementów przedmiotowo istotnych jest ważny (art. 58 § 1 k.c.). Wskazał ponadto, że wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu powiązanego z walutą obcą, byłoby równoznaczne z tak daleko idącą modyfikacją umowy, że umowę taką należałoby uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze. To prowadzi do wniosku, że po wyeliminowaniu tego rodzaju klauzul utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za jej całkowitą nieważnością. Zaznaczył też, że nie zachodziła możliwość wypełnienia luki powstałej w umowie po wyeliminowaniu z niej postanowień abuzywnych ani przepisem dyspozytywnym, ani na zasadzie analogii, czy zwyczaju. W związku z tym wskazał też, że nie sposób przyjąć, iż niezwiązanie stron umową kredytu w konsekwencji uchybienia przez kredytodawcę regułom kontraktowania z

konsumentem i w konsekwencji skutek w postaci nieważności umowy, a następnie konieczność jej rozliczenia przez jej strony narusza art. 385¹ § 1 i 2 k.c.

Mimo zatem, że wytykane przez skarżącego twierdzenia rzeczywiście mogą budzić wątpliwości, nie świadczy to jeszcze o oczywistej zasadności skargi, skoro zasadnicza część wyводу Sądu, dotycząca abuzywności spornych klauzul i związanego z tym upadku umowy, nie może być uznana za oczywiście wadliwą.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Roman Trzaskowski

(K.L.)

[SOP]